

विमूर्त *a.* Coagulated, become solid.

विमृद् 9 P. 1 To press, squeeze. -2 To bruise, crush, pound. -3 To kill, destroy. -4 To lay waste, devastate.

विमर्दः 1 Pounding, crushing, bruising. -2 Rubbing together, trituration (as of perfumes), friction; विमर्दसुरभिर्बुलवलिका खल्वहम् M. 3; R. 5. 65; कस्तूरिका मृगविमर्दसुगन्धिरेति Si. 4. 61; 11. 28. -3 Pressing together (as in embrace). -4 Spoiling, marring; कुतूहलविमर्दकारिणा परिश्रेष्टम् Mk. 1. -5 Touch, contact. -6 Rubbing the person with saffron or other unguents. -7 War, battle, fight, encounter; विमर्दक्षमां भूमिमवतरावः U. 5; 3. 44. -8 Destruction, devastation: पुरा जनस्थानविमर्दशब्दकी संधाय लङ्काधिपतिः प्रतस्थे R. 6. 62. -9 Conjunction of the sun and the moon. -10 An eclipse. -11 Weariness, tediousness. -Comp. -अर्धम् the time from the apparent conjunction to the end of an eclipse.

विमर्दकः 1 Grinding, pounding, bruising. -2 The trituration of perfumes. -3 An eclipse. -4 The conjunction of the sun and the moon. -5 Destroying. -6 Cassia Tora (Mar. टाकडा).

विमर्दनम्, -ना 1 Pounding, crushing, trampling. -2 Rubbing together, friction. -3 Destruction, killing; कौरव्य मङ्गा द्विषतोविमर्दनम् Bhāg. 3. 18. 20. -4 An eclipse. -5 Fragrance, perfume. -6 Battle, war. -7 Trituration of perfumes.

विमर्दित, विमृदित *p. p.* 1 Pounded, crushed, ground. -2 Rubbed. -3 Anointed, smeared.

विमृश् 6 P. 1 To touch, feel. -2 To stroke, rub. -3 To think, consider, reflect, ponder (over); शृणते हि विमृश्यकारिणं गुणलुब्धाः स्वयमेव संपदः Ki. 2. 30; रामप्रवासे व्यमृशन्न दोषं जनापवादं सनरेन्द्रमृश्युम् Bk. 3. 7; 12. 24; Ku. 6. 87; इति ते ज्ञानमाख्यातं गुह्याद् गुह्यातरं मया। विमृश्यैतदशेषण Bg. 18. 63; Si. 10. 56. -4 To perceive, observe. -5 To examine, test; तदत्रभवानिमं मां च शाश्वे प्रयोगे च विमृशनु M. 1. -6 To hesitate, doubt.

विमर्शः, -र्णनम् 1 Deliberation, consideration, examination, discussion; कुर्वन् बुद्ध्या विमर्शम् Mu. 4. 3. -2 Reasoning. -3 A conflicting judgment. -4 Hesitation, doubt; कार्यस्य न विमर्शं च गन्तुमहीसे सुन्नत् Rām. 1. 18. 57; 2. 34. 44. -5 The impression left on the mind by past good or bad actions; see वासना. -6 Knowledge; अविद्वद्विकारित्वात् विमर्शनम् Bhāg. 6. 1. 11.

विमृशः: Reflection, deliberation; क्षेमस्य सध्यग्विमृशेषु वैतुः Bhāg. 4. 22. 21.

विमृष्ट् *p. p.* Considered, reflected upon, pondered over. -ष्टम् Reflection, thought; कतम उद्दीप्तं इति विमृष्टं भवति Ch. Up. 1. 1. 4.

विमोक्षः 1 Release, liberation, freeing; सात्वं सर्वविमोक्षाय तत्त्वमाख्याहि पृच्छतः Mb. 5. 190. 19. -2 Discharging, shooting. -3 Final emancipation or beatitude. -4 Gift, bestowal (of wealth); वसुनां च विमोक्षस्य Rām. 2. 23. 38.

विमोक्षणम्, -णा 1 Liberating, releasing, setting free. -2 Discharging. -3 Quitting, leaving, abandoning. -4 Laying (as eggs).

विमोघ *a.* Quite fruitless, idle, vain.

विमोचनम् 1 Unloosing, unyoking. -2 Release, freedom. -3 Liberation, emancipation.

विमोहन *a.* (-ना or -नी *f.*) Alluring, tempting, fascinating. -नः, -नम् N. of a division of Hell. -नम् 1 Seducing, tempting, fascinating. -2 Infatuation.

विम्लान *a.* 1 Faded, withered. -2 Unfaded, fresh, pure.

विम्लापनम् 1 Refreshing, reviving. -2 Cleaning, wiping. -3 Causing to wither or fade away, wasting away.

विम्बः, -म्बम् See विम्बक.

विम्बक See विम्बक.

विम्बटः The mustard plant.

विम्बा, -म्बी *f.* N. of a creeper.

विम्बिका See विम्बिका.

विम्बुः The betel-nut tree.

वियत् *a.* Passing away, vanishing; कुट्टम्बपोषाय वियत्विजायुन्ते बुध्यतेऽथ विहतं प्रमत्तः Bhāg. 7. 6. 14; 9. 21. 3. -*n.* The sky, atmosphere, ether; पश्योदप्रमुक्तत्वाद्वियति बहुतरं स्तोकमुव्यां प्रयाति Si. 1. 7. R. 13. 40; हंसपञ्चकिरपि नाथं संप्रति प्रसिद्धता वियति मानसं प्रति Ghaṭakarpara. -Comp. -गङ्गा 1 the heavenly Ganges. -2 the galaxy. -चारिन् (वियचारिन्) *m.* a kite. -पताका lightning; सौदामिनी स्फुरति नाथं वियतपताका R. s. 3. 12. -पथः the atmosphere. -भूतिः *f.* darkness. -मणिः (वियन्मणिः), -मध्यहंसः (वियन्मध्यहंसः) the sun; Dk. 1. 1.

वियतिः A bird.

वियम् 1 P. 1 To spread out, extend. -2 To curb, restrain. -3 To give, grant, bestow. -4 To hold apart or asunder.

वियतम् *ind.* At intervals.

वियन्तु *a.* Deprived of a guide.

वियमः 1 Restraint, check, control. -2 Distress, pain, affliction. -3 Cessation, stop.

वियवः A kind of intestinal worm.

वियात *a.* 1 Bold (वृष्ट). -2 Audacious, shameless, impudent. -3 Abandoned, wretched.